

NEJROZSÍŘENĚJŠÍ A
NEJLEPŠÍ ČESKÝ
TÝDENÍK NA
ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ČAJNŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICĚ.

BEST ADVERTISING
MEDIUM IN THE
GREAT NORTHWEST

PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT NO. 150, AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 3, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF OMAHA, NEB.
By order of the President.
A. S. BURLINSON, Postmaster General.

ZAI N R. 1871.—ROČNÍK 49.

OMAHA, NEBR., DNE 14. LEDNA (JANUARY) 1920.

ČÍSLO 26.

Carranzova vláda prý podporuje pikle radikálů

President Carranza má prý v úmyslu zříditi v Mexiku režim podobný bolševikům

Vládní úředníci prohlašují, že mají svědky, kteří poskytnou určité důkazy tohoto úmyslu presidenta Carranzovy. Američané mu v tom pomáhají.

San Antonio, Tex., 12. ledna. — Informace, považované vládními zřizovateli za důkaz, že úředníci Carranzovy vlády podporují a povzbuzují plány na zřízení bolševického režimu v Mexiku, a že radikální živé je podporován, hlavně lidmi, kteří ulehčili se do Mexika, aby vyhnuli se povinné službě v americké armádě, budou odezvány senátnímu podvýboru, vyšetřujícímu mexické záležitosti, který zahájí svůj výslech zde v tomto týdnu.

Senátor A. B. Fall, republikán z New Mexika, je tu očekáván dnes. Senátor Marcus A. Smith, demokrat z Arizony, je již zde spolu se značným počtem svědků, z nichž mnozí jsou uprchlíky z Mexika a čekají na příležitost, aby mohli podat svědectví o poměrech v republice jižně od řeky Grande.

Leč všechna svědectví nebudou nepřiznává přítomné mexické administraci. Přátelé Carranzovy vlády předložili před výbor jména mnohých, kteří, jak tvrdí, budou s tím vyřizováni některá z prohlášení zvláštních vyšetřovatelů, uprchlíků a obyčejných pozorovatelů.

Tvrzení, že Američané, kteří do Mexika přehlí, aby vyhnuli se povinnosti vojenské ve Spojených Státech, jsou zapleteni do plánu v zájmu přivedení Mexika pod vládu radikálů, je založeno na prohlášeních, uveřejněných v úředním orgánu komunistické strany v Mexiku. Americké vládní záznamy a zprávy zvláštních agentů zdají se podporovat toto tvrzení. Dle uveřejněných zpráv, asi 30,000 Američanů vyhnulo se vojenské službě ve Spojených Státech útekem do Mexika. Většina jich se vrátila do Spojených Států, avšak mnozí zůstali a jména některých objevila se v literatuře komunistů a I. W. W. organizací jako činné se podílejících na povzbuzování radikalismu.

Dokumenty, které předloženy budou výboru, obsahují také zprávy o organizaci komunistické strany v Mexiku. Mezinárodním sekretářem je George Barreda, sekretářem pro Mexiko je Enrique H. Arce a pokladníkem C. F. Tabler. Tento Tabler je prý Američanem. Členy výkonného výboru jsou: Barreda, Arce, Tabler, Linn A. E. Gale, Fulgencio, C. Luna, Magdalena E. Gale, Josefina Barreda, A. P. Arango, J. C. Parker, Dimitrij Nikitin a Frederico Sommer. Gale a Parker jsou označeni jako Američané, Magdalena Gale je manželkou Linna Galea, Nikitin je Rusem, avšak dle sdělení v literatuře komunistů také unikl do Mexika ze Spojených Států, by se vyhnul vojenské povinnosti. Luna je Filipincem.

Gale, který pochází z Albany, N. Y., je redaktorem úředního orgánu komunistické strany a byl jmenován delegátem do kongresu třetí internacionály v Moskvě. Dalšími delegáty jsou Barreda a Angel Bernal, John Tutt a José Villalobos jsou členy výkonného výboru a odbočky I. W. W. v Mexiko Městě, nad kteroužto organizací komunistická strana oznámila jistý druh patronáže.

Vyšetření ukázalo, že radikální hnutí v Mexiku je značně rozšířeno. Dr. Atl, agitátor Carranzovy administrace z prvních dnů její

vlády, objevil se v Sonora, kde, dle amerických vládních zpráv, jeho spolupracovník Lenin, o kterém se praví, že je bratrancem ruského vůdce, radil dělníkům, aby organizovali se pro den, kdy zanechají všechny cizince přes hranice do Spojených Států.

Bolševická vojska blíží se k Indii

Londýn, 12. ledna. — Buchará, kapitál ehanátu Bucharského v střední Asii, vzdálený méně než dvě stě mil od Afghánistánu, je v moci bolševického vojska, dle zpráv ministerstva války. Dále na západ sovětská vojska zaujala Krasnovodsk na východním břehu Kaspického moře, dle moskevské jiskrové depeše. Tímto způsobem získáno bylo bolševiky přímé železniční spojení mezi Zakavkazím a evropským Ruskem a bolševici budou s tím nyní soustřediti silné oddíly vojenské v Turkestanu, aby provedli dalekosáhlé plány postupu směrem na západnímu konci Kavkazu a směrem jižním k Afghánistánu a Persii. Bolševické autority oznámily úmysl proniknouti do Persie přes Chorasan, jakmile podaří se jim získati kontrolu nad Kaspickým mořem. Poslední zprávy naznačují, že sovětské posádky podél Chorasanu byly značně sešlenu. Bolševici mají v plánu zahájit kampaň proti anglickým državám a důležité pohyby jsou plánovány směrem k Indii ve spojení s obyvatelstvem Afghánistánu a jinými asijskými národy, kteří nechají se získati pro myšlenku všeislamskou. Za tím účelem bolševici poslali velké množství agitátorů do Persie a Kavkazu a opatřili je falešnými anglickými penězi. Oznamuje se, že patnáct set sovětských agentů posláno bylo do Persie z Gruzínska a Azerbajdžanu a protibolševické autority učinily opatření k omezení této kampaň.

BERGEROVI OPĚT ODEPŘENO BYLO MÍSTO V DOMĚ ZÁSTUPCŮ

Washington, D. C., 12. ledna. — Viktoru Bergerovi, socialistovi z Milwaukee, znovu zvolenému do kongresu v Pátém wisconsinském kongresním distriktu, kterému nebylo před časem dovoleno zasedati v domě zástupců, poněvadž pomáhal nepříteli, bylo odepřeno místo znovu 228 hlasy proti 6. — K hlasování došlo za půl hodiny po té, kdy Berger se dostavil, aby byl odpřisáhnut.

GLASS ŽADÁ PŮJČKU PRO TRPÍCÍ NÁRODY

Washington, D. C., 12. ledna. — Půjčka v celkové obnosu \$150,000,000 na opatření potravin pro Polsko, Rakousko a jiné evropské země, jakož i Armenu, tak aby zabráněno bylo hladovění a politickému neklidu, byly navrženy kongresu sekretářem Glassem, který naznačil, že nepočetná obnosu \$200,000,000 bude třeba k podpoře těchto zemí. Situace v Rakousku je zlá a stejně i v Polsku, kde nedostatek potravin vyvolává bolševické nebezpečí. Jestliže tyto musí opatření nějak jistoty, než půjčka bude jim poskytnuta.

Zatažení léce na zajíce v krajinách na západě.

V některých západních krajinách je tolik zajíců, tropících škodu na úrodě, že celé osady spolupracují v jich hubení. Na obrázku našem spatřujeme zatažení léce na zajíce v jednom ze západních států. —

Pověst o dohodě v otázce Rjcky

Paříž, 12. ledna. — V konferencích premiérů a státníků spojených došlo, jak se proslýchá, k úplné dohodě v otázce Rjcky, která po tak dlouhou dobu byla kamenem úrazu ve vyjednávání s Itálií a Jugoslavií. Dle této dohody Rjeka a Zadar stanou se svobodnými přístavy pod Svazem národů se srbskými pásmy v každém z těchto měst, tak že Jugoslavie získá přímý přístup k moři. Část pobřeží Adriatiku bude zneutralisována a Srbové zaručí všechna práva italského obyvatelstva. Itálie získá Istrii a několik strategicky důležitých ostrovů, avšak zaváže se omeziti armádu a námořní sílu v těchto državách. Přítomná mírová konference, jak se vyznamenává, skončí spolu s resignací francouzského kabinetu, ačkoliv angličtí a italská zástupci zůstanou nadále v Paříži k dalšímu vyjednávání. O premiéru Lloyd Georgeovi mluví se jako o možném předsedovi příští mírové konference, ale tento plán nelíbí se mnoho francouzským politickým kruhům, poněvadž Francouzové mají za to, že mají právo na úřad předsedy konference a přejí si, aby jednání nadále bylo vedeno v Paříži. Anglická delegace zdala se již svých velkých úřadoven v hotelu Astoria. Italská delegace jsou jedni, kteří mají původní svoje úřadovny v hotelu Edward VII. Právi se, že italská delegace také vpadá se těchto úřadoven po vyřízení otázky Rjcky.

AMERIKANĚ NEBYLI OBĚTOVáni VE ZBYTEČ. NÝCH ÚTOCÍCH VE VÁLCE

Washington, D. C., 12. ledna. — Obvinění před výborem domu zástupců pro válečné záležitosti, že životy amerických vojáků byly obětovány ve zbytečných útocích v den uzavření příměří, jsou vyvracena příspěvem generála Pershinga, který uveřejněn byl exstaptem Fullerem, republikánem z Massachusetts. Generál Pershing prohlásuje, že americká vojska jednala dle instrukcí, vydaných maršálem Fochem všem spojeneckým velitelům dne 9. listopadu, 1918, a že rozkazy k útoku byly odvolány tak záhy, jak bylo možno, po získání zprávy o podepsání příměří. Generál praví, že prohlášen v ten smysl, že americkým sborům nařízen byl útok, zatím co francouzská vojska zůstala v nečinnosti, není správné.

ZÁKON PROTI BUŘIČŮM PŘIJAT BYL SENÁTEM

Washington, D. C., 12. ledna. — Osnova zákona proti buřičům, židnící opatření pro přísné tresty za propagandu v zájmu svržení vlády silou anebo násilím, byla přijata senátem bez rekordního hlasování. Předloha nyní jde do domu zástupců.

JENOM SPOJENÉ STÁTY ZŮSTÁVAJÍ VE VÁLCE S NĚMECKEM

Všechny ostatní země vyměnily ratifikaci mírové smlouvy.

Paříž, 12. ledna. — V důsledku výměny ratifikace smlouvy s Německem v sobotu ve 4:15 hodin odpoledne všechny spojenecké a sdružené mocnosti formálně uzavřely mír s Německem, s výjimkou Spojených Států, které vzhledem k tomu, že mírové smlouvy dosud neschválily, technicky zůstávají s Němci ve válce. Mírová smlouva byla podepsána vedle Německa zástupci Anglie, Francie, Itálie, Japonska, Belgie, Bolívie, Brazílie, Guatemaly, Peru, Polska, Siamu, Československa a Uruguaye. Také Čína nepodepsala dokumentu pro své stanovisko k uspořádání záležitosti Šantungu, avšak přijala dříve proklamaci o obnovení míru s Německem.

Německo schválilo smlouvu dne 9. července, 1919. Práce na mírové smlouvě zahájena byla 18. ledna, 1919. Práce na konvenci o Svazu národů dokončena byla 14. února. Němečtí delegáti přijati byli dne 7. května. Smlouva skládá se z patnácti částí s velkým počtem dodatků. V důsledku její ratifikace velké množství komisí s různými povinnostmi vehází v činnost. Z těchto nejdůležitější je komise náhradová, která bude mít mnoho práce s péčí o provádění opatření mírové smlouvy a s regulací německých splátek. Komisi, jež pověřena bude stanovením pomezí mezi Německem a Belgií, Saarské pánev, Polska a Československa, má být stanovená v patnácti dnech.

Baron Lersner, předseda německé delegace, vyslovil radost nad konečným dohotovením míru a současně i politování nad tím, že Spojené Státy se nenalázely mezi mocnostmi, mírovou smlouvu schválivšími. Prohlásil, že Německo je rozhodnuto vyhověti těmto lepším svým silám. Bude to siee znamenati těžké éasy pro Německo, ale až obnovena bude stará pracovní energie, stanou se poměry vydatnějšími osobnosti, jež mají býti postaveny před tribunál spojených. Poukázal jmenovitě na to, že Srbsko odepřelo se souhlasem spojených vyhověti žádosti Rakouska o vydání k potrestání srbských spiklených, ale zapomněl dodat, že tehdy jednalo se o zcela jiné poměry a že tehdy jednalo se o zločin proti jednotlivci a nikoliv proti celým národům jako nyní.

Práce na novém řešení otázky Turecka

Washington, D. C., 12. ledna. — Shledavše, že nemohou počítati na přijetí mandátu nad Tureckem Spojenými Státy, spojenecké mocnosti se pokoušejí nalézt nějaké rozluštění problému o vytlačení Turků z Evropy takovým způsobem, aby nevyvolalo povstání mohamedánů, což mohlo by znamenati ohrožení evropské kontroly nad nimi. Informace, jež přišly do Washingtonu, naznačují, že tyto snahy jsou v proudě mimo Paříž, kde snahovaná rada zasedá, ačkoliv se všeobecně má za to, že schválení plánu jakéhokoliv bude nutno získati od tohoto tělesa. Jedním z navrhovaných projektů je zaujetí kontroly nad Cařihradem pod Svazem národů, prohlášení města za svobodný přístav a odevzdání jeho správy zvláštní komisi, jež nominována byla by mohamedánským obyvatelstvem země a kolonji jako Indie, Egypta, Tunisu, Marokka a možná také ostrovů Malajských a Filipin, kdyby bylo možno přiměti Spojené Státy, aby na takovém uspořádání se podílely. Taková komise byla by opatřena plnou pravomocí ku kontrole Cařihradu politicky a k řízení lokální vlády. Aby však uspokojeni byli mohamedáni, sultánovi a jeho družině bude dovoleno, aby nadále zůstali v Cařihradě. Sultán měl by právo vykonávati tu funkcí jako hlava církve a jeho postavení bylo by podobné postavení papeže v Římě.

Indie pracuje v zájmu Turecka

Delhi, Indie, 12. ledna. — Anglické zboží bude bojkotováno, nebude-li mírové urovnání s Tureckem uspokojivé pro mohamedány, dle resoluce, přijaté indickými mohamedány, kteří se tu shromáždili ku konferenci. Jiná resoluce navrhuje, aby pozvolna ustávalo se v spolupráci s vládou, bude-li mír, uzavřený s Tureckem, neuspokojivý. Indičtí moslemi žádají, aby s Tureckem uzavřen byl mír na základě zásady o sebeurčení národů. Bylo usneseno vyslati zvláštní delegaci do Anglie, a bude-li třeba, také do Spojených Států, aby vyložila náhledy indických mohamedánů na tuto otázku.

Nepokoje v Bulharsku jsou vážnější

Ženeva, 12. ledna. — Revoluční hnutí v Bulharsku šíří se mezi sedláky a dělníky, dle depeší z Bělehradu zde získaných. Velké stávky zhoršují situaci. Důležitý železniční most vyhozen byl stávkujícími do povětří. Král Boris a královská rodina ulehčili se do paláce, který nalézá se pod silnými strážemi.

PRESIDENT NEBUDE SE UCHÁZETI O TŘETÍ LHŮTU PRESIDENTSKOU

William J. Bryan popírá roztržku s prezidentem Woodrow Wilsonem.

Philadelphia, 12. ledna. — Generální návladní A. Mitchell Palmer prohlásil, dle sdělení místních časopisů, že osoby, blízké prezidentovi Wilsonovi, jsou jisty, že nebude se ucházeti o znovuzvolení.

„President si uvědomuje, že je jistý předsudek pa celé zemi, aby president nešel se o úřad po třetí,” prohlásil Palmer, dle sdělení časopisů, „a ačkoliv neucínil utrčitého prohlášení, že nebude kandidátem tohoto roku, jeho osobní přátelé vědí, že o tom ani nebude uvažovat.”

Mírová smlouva bude přijata s rozumnými výklady anebo výhradami, dle prohlášení Palmerova, který dle zde na hostině studentského bratrstva Swathmore kolleje. „Nazývájte je jak chcete, on neporuší smlouvy a dokument bude uspokojivý, jak osobně doufám, prezidentu Wilsonovi,” pravil.

Chicago, Ill., 12. ledna. — William J. Bryan přimlouval se za „volnou a otevřenou diskusi, kde o konceci může býti žádáno a kde mohou býti povoleny,” v senátě Spojených Států v snaze po dočasném kompromisu v své své před ledním Iroquois klubem. „Nebude-li takový kompromis možností,” pravil Bryan, „musíme pro dobu přítomnou souhlasiti s republikánskou většinou.”

Pro takový případ odporučoval, aby dostatečný počet demokratů hlasoval s republikány, aby umožnili jim získání dvou třetinové většiny, která ratifikovala by mírovou smlouvu a Svaz národů s výhradami a umožnila lidu, aby proměnil svůj soud v volební osudi. Bryan důrazně popřel, že je nějaká „roztržka” v demokratické straně a že taková domněnka jest oprávněna v důsledku jeho řeči a poselství presidenta Wilsona, při příležitosti hostiny o Jacksonově dni ve Washingtoně přednesených. „President a já lišime se v metodách, nikoli však v předsevzetí,” prohlásil Bryan. „Presidentův dopis, čtený ve Washingtoně, obsahoval slova, otevřená pro konstruktivní, jež mně naznačila, že kompromis je možností. President zachoval se dobře v Paříži. Vykonával více, než se mohlo od kteréhokoliv člověka očekávat.”

Bryan pravil, že jeho plán kompromisu anebo umožnění republikánské většiny, aby provedla svoji vůli, je „prostě starý americký plán o přeházení výle většiny.” — Až mírová smlouva bude ratifikována, „budeme mít mír a Svaz národů a pak budeme moci pracovat.”

NÁŠ POMĚR K NĚMECKU ČKU SE NEZMĚNIL

Washington, D. C., 12. ledna. — Formální uvědomění posláno bylo Německu Spojenými Státy ve spojení s depositováním ratifikací mírové smlouvy v Paříži, v důsledku jejich versailleské mírové smlouvy v Paříži, v důsledku jejich versailleské mírové smlouvy uchází v platnost, že podmínky příměří doposud řídí vztahy mezi Spojenými Státy a Německem. — Oznamení o této akci bylo vydáno odborem států.

RODINNÁ KONFERENCE SVOLÁNA BYLA BÝVA LÝM OÍŠAŘEM VILÉMEM

Berlín, 12. ledna. — Bývalý německý císař Vilém, jak sděluje zpráva z Amsterdamu, svolá rodninou konferenci Hohenzollernů nyní, kdy mírová smlouva byla ratifikována. V konferenci této bude se jednati o majetkových otázkách, o budoucích bydlištích rodiny a jiných podobných problémech.